

CSIKSZEREDA

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Mejelenik minden vasárnap.
Éüfzetési árak: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.
Negyedévre 2 kor.

Feladv. szerkesztő:
Dr. SZÁNTÓ SAMU
úgyvöd.

Nyitási cikkek soronkint 40 fillért közzeltnék.
Egyes lap ára 20 fillér.
Hirdetési díjak a legelősebben számítottanak.

Husvét.

A feltámadás ünnepe. Keresztre feszítették az emberiség megváltóját, a szeretet apostolát s ő feltámadott. A szeretetet nem lehet elhantolni, az kítör a föld mélyéből s örökké él.

Csakhogynem mindenkinek a szívében. A szikra benne van minden ember lelkében, de míg egyikébe csak alig pislákol, addig a másikéban lobogó lánggal ég. Husvét a szeretetnek ünnepe, a tavasz első virágzása. Ünnepel a természet, mely csak most vetette le teli leplet, hogy a megváltó isteni miszteriumaiban gyönyörködjék, ünnepel az emberiség, a kít az Isten ember saját szüve-dejei árán megváltott s szívébe rejtette a szeretetnek halhatatlan szikráját.

Csak a politikában nincsen ünnep. Csak a politikában nem ismerik ezt a szót: szeretet s azt hiszik, hogy el lehet enélkül is

kormányozni a világot, ha helyette egy másik indító okot tolnak előtérbe, az érdeket.

Mindenki azt hitte és joggal, hogy az 1905-ik év husvétja nemcsak hitünknek, hanem nemzetünknek is ünnepe leendő. Ünnepelni fogjuk a magyar alkotmány feltámadását, a nemzeti jogok érvényesülését, a király együttérzését nemzetével. S nem számított senki arra, hogy a politikában nincsen szeretet, csak érdekek. S ez az érdekek megakadályoz mindent, a mihez önzetlenség kívánatik. A ki az érdek embere, az nem szereti hazáját, nem szereti embertársait, nem családját, nem senkit csupán önmagát a saját érdekét; annak nem ünnep a husvét, mert annak a lelkét nem váltotta meg az Úr azáltal, hogy keresztre feszítettet, kizoztaték és meghala, annak a szívéből kihalt vagy talán meg sem fogamzott a szeretet isteni szikrája.

Síme szegény magyar hazánk-

ban még a szeretetnek ünnepe sem hozta össze harmoniába a sziveket, együttműködésbe a lelkeket, a pártviszály dul s nem az a kérdés, ki fog használni többet hazájának, nemzetének, hanem az, ki marad meg a hatalmon.

Három hónappal, hogy a magyar választó közönség döntött saját sors fölött, ítéletet mondott az elébe terjesztett ügyben, három hónappal, hogy a hatalmon levő kabinet megbukott a nemzet ítélete következtében s a szeretet anyagla még mindig nem szállotta meg a sziveket, az iatkozó faktorok nemhogy megnyerni igyekezzenek a Felséget a magyarság óhajának, hanem még inkább mindig eltávolítják tőle, mert a párt hatalmi érdeke azt ugy kívánja meg. Felelős kormány nélkül működik parlamentünk olyan ügyvezető kabinettel, mely előtt semmi sem szent, melyről napról-napra az alkotmányellenes bünök egész sorozata kerül napvilágra s mely

Hajhó, galambom!

- Gustave Thévenet. -

Jött a cigánylány vigam, mosolyogva...
— Hajhó, galambom, lényol a szemed.
A boldogságotul szivem félragyogva,
Hogyha szeretni tudnál engemet,
De még igérni sem akart a lány,
Csak annyit suttogott: „Talán... talán...”
Álmodj szivem!

Jött a cigánylány helykén, koczkiáson...
— Hajhó, galambom, oly szelid az est.
Légy jó, kógyes, hogy teljesülni lássam
Azt, amiért hőbortos szivem esd.
És nem igért... de fölbellett a lány,
Nem mondta többé már: „Talán... talán...”
Ujjongj szivem!

Jött a cigánylány büszkén, könyesködbe...
— Hajhó, galambom, hovanai jössz, beszélj!
Egy szép vitéz pihenit tán az üledbe?
Azért vagy oly élökélön kerély?
S minden igéret nélkül a lény
Göngös kezével szölt: „Talán... talán...”
Zökölj szivem!

Jött a cigánylány néma cöl haragban...
— Hajhó, galambom, a szivod gonosz,
Míg ajkadul véresre marja ajkam,
Mondt, vandit: ugy-e, mindny szeretni fogsz?
De már igérni sem akart a lány,
Annyit se mondott már: „Talán... talán...”
Hallgass szivem!

Heltai Jenő.

Önzetlen szerelem.

Írta: Lózik Károly.

Jessy kocsija esöndesen fügetett a ritkult fasorban, mikor a liget szélén, ugyanott, ahol a fogat urnöje hajdanában vizet árult, egy női hang rákiáltott:

— Jolánka! Jolánka! Rám se ömszer, Jessy zavartan nézett jobbra: vajjon ki az, aki egykori nevére emlékszik? A következő pillanatban azonban földértült az arca s kezét kinyujtva idvözölte régi barát-nőjét, akivel hajdan együtt tánczolta végig az orosz szinpadokat.

— Nimi! Pálma! Ez igazán kedves viszontlátás... Gyere föl egy percze.
Pálma mosolyogva szállt fel hozzá a hün-

tóba s csak ekkor derült ki, hogy kezével egy apró, aranyszőke leánykát vezet. A kis gyerek igen csinosan volt öltözve: piros selyem kabátja és fehér cipőcskéje volt, virágos kalapján fehér strucz-tollak lengtek. Ellenben Pálma egy kissé kopott-nak látszott; régi szabásu, oicó zöld ruhában és esőmosta vékony gallérkában járt, sárga cipője pedig rancias volt, mint egy sokat tapasztalt tudós arca.

— Már nem vagyok Pálma, mondta az egykori híres troika-tánczosnő. Hivjál Paulának... ezt a nevet választottam: jobban illik hozzám és esőndes életemhez.

— Talán nyomorúságba jutottál? — kérdezte Jessy részt-evően.

A zöldruhás asszony mosolygott.

— Oh nem, — mondta csillogó szemmel, — hanem férjhez mentem... Egy utazó veit el, őh nagyon derék, szorgalmas fiu... és nagyon figyelmes... Nagyon boldogok vagyunk... nagyon boldogok...

Jessy gondolkozva nézett barátinőjére.

— És jómdobai vagytok? — kérdezte önkéntlenül.

— Lehetnének jobban is... Sőt, ne-

ridog cinizmusmal még csak nem is igyekszik tagadni azokat, hanem mellől törve védi irtoztató s ofiaktikával a saját eljárását.

Kibontakozás nincs sehol, még csak el sem tudja képzelni senki, mi lesz, pedig a koalíciók ellenzők már elment az engedelmesség legvégő határáig, melyről élő tanulság a megszerkesztett felirat s mégis!.....

Nem tudnak belekötöni a felirat tartalmába hát belekötnek a megszólításba, mely csak az apostoli királyi felséghez szól s ez alapon kérik a királytól annak visszautasítását. Mintha bizony a parlament felirati joga olyan formalizmushoz volna kötve, mint a választások ellen intézett petícióké s mintha nem tudná minden első éves jogász, hogy a magyar parlament előtt s a magyar nemzet szemében a magyar közjog szerint az uralkodó csak magyar király s mintha a megszólítással valaki kétségbevonni akarná azt, hogy ő felsége egyszersmind osztrák császár is!

Vajha a szeretet ünnepeinek hangulata megnyitná a király szívet hűséghez loyális magyar nemzete számára, üzné el eddigi tanácsadóit, kik nem követik Krisztus tanítását s a szeretetet a politikából ki akarják az érdek előnyére küszöbölni s hozzá még mihamarább a várva-várt áldást-hozó békét!....

ked bevallhatom, néha bizony nyomorgunk is... De sosem busulunk fölőle; nevetünk, ha krumpit vasorázunk és nevetünk, ha a fűszeres nem akar tovább hitelezni.

Egy szobában lakunk, egy szál ruhában járunk, amink van, erre a kis porontyra költjük; de nem érdemes-e? Hidd meg Jolánka, a boldogságot nem éri el sem a pénz, sem a ruha.

Jessy füleiben csengtek e szavak. Már bealkonyodott, haza is v. e Pálmát s még mindig arra gongolt, hogy önzetlen szerelmen neki tulajdonképp sosem volt része. Sokan forgóldtak körülte, némelyik talán a szívéből is adott egy darabkát, de őt az anyagi érdeken felül senkire se látte komolyabb érdelem. Volt hintája, páholya, gyémántja, nyaralója, kikapasztalta az egész világot, annak minden gyönyörűségét; de az önzetlen szerelme ismeretlen maradt előtte, részben mert nem vágyódott utána, részben mert talán a diák-szerelme ismert véres befejezésétől. Az élet így is kellemes. Ime, utolsó barátja, az öreg tábornok elhalmozta mindennel, amit szemécsája megkívánt, óhajlása parancs volt s a melletti kyöngéd, atyai szívű jóbarátja talált benne. De az önzetlen szerelme mégis csak más lehet... rá volt az írva Pálma arcára. Ugy mosolyogni és nevetni sohasem tudott.

Almatlanul lőttötte az éjet s reggel türelmetlenül hívta magához Feiglbaumné.

A politikai hétről.

Gr. Keglevich István kinek nevét egy időben a válság alatt miniszterelnök gyanánt is emlegették — kegyeljes eseten kívül fontosabb esemény a lefolyt hét-héna válság tárgyában nem történt. Amit irtak s mondtak is, azt a felhívások azonnal lezafolták. Így kombinációba került a Burián miniszterium terve, aki azért pénzügyminiszteri állását is megtartotta volna. Megezáfolták. Szóba került Pejacsevizh horvát bán neve. Megezáfolták. — Szóba került, hogy Hieronymi és Berzevizy miniszterek nem várják be a kabinet végleges feloszlását s hamarabb kilépnek. Megezáfolták. — Szóval mondanak sokat, megezáfolnak mindent s ott vagyunk, ahol voltunk. A várva-várt kibontakozás nincs meg. De hogy is lehetne, mikor még mindig olyan egyének uralkodnak a helyzetet, akiknek politikai karakteréről gyönyörű dolgok sülnék ki. Kitént, hogy gróf Keglevich István a korona kegyelméből kegydíjat húz, 6000 koronát. S ő, aki még csak nemrég a mellét törve beszélt a különböző tartományokról, aki dörgedelmes filippikát intézett az ellenzék ellen, elfeledte, hogy ő nem is lehet képviselő, neki nincs is joga bemenni a házban, mert a korona kegydíjasa a törvény szerint országgyűlési képviselő nem lehet. Vagy talán ezen a kis formásértésen is túl akarják magokat tenni ezek az urak?

A felirat tekintetében pedig folyik a vita. Szabadelvű oldalról támadják, de nehogy azt higgye valaki, hogy a tartalma miatt, hanem a megszólítás miatt. Nincs benne a császár szó. S e miatt szeretnék, óhajtanák, ha a korona visszautasítaná azt. Pedig a császár szó kihagyása még csak nem is formásértés, hanem a magyar közjog következménye. Csakhogy persze azok-

nak az uraknak inkább maradna el egészen a király s lenne csak császár, csak ők az uralkom sültkérezhessenek tovább.

A felett is megoszlanak a vélemények. Lejön-e a király a válság elintézésé végett Budapestre vagy nem? Eleinte azt híresztelték, hogy nem. Most már megint olyan szellő lengedez, hogy igen. Sőt a berlini Geminal nevű újság bécsi tollból azt is állítja, hogy Galgóczy tábornagyot is hozza magával, kit nyomban ki fog nevezni Magyarországot kormányzóvá. No ott még nem tartunk. Ferenc József király alkotmányos uralkodó. Megpróbálja ugyan a régi állapot fenntartását, de ha látja, hogy nem megy, nem fog gondolni az alkotmány felfüggesztésére s katonai abszolút uralomra. hanem bizonyára találni fog alkotmányos megoldást.

A parlament különben össze fog ülni május 3-án s hozzá kezd a felirat tárgyalásához. A függetlenség párti egy része erősb hangot szeretne, de az ellentétek bizonyára elfognak simulni.

A husvét nem hozta meg a kibontakozást, reméljük, hogy a tavasz hónapja, május a magyar nemzeti életet is új életre fogja keltetni.

A Habsburgi politika s az egységes magyar nemzeti állam.

A mikor a mai Magyarország egyik nagy alakja folyton azon fáradozik, hogy az egységes magyar nemzeti állam feltételeit kutassa, alapját megveti s ennek a jövőben megvalósuló hatalmas konstrukción minden részét elkészítse — terrajzban, önként mertül fel az a gondolat, hogyan lehetséges az, hogy egy, már második ezredévi élő európai állam még mindig nem egységes, nem nemzeti?

Ismerve a történelmet, betudva a századonként ismétlődő nemzeti szerencsétlenségeket, nem nyugodhatunk meg abban a könnyű, de tagadhatatlanul nem alaptalan

háznál van elfoglalva s különben is oly ostoba, mint a lud... vagy Dobsot, a jockeyt, akiért már két báronő ivott méreg, de az meg mindig a gözfürdőben ül... avagy... megvan: keresve sem találunk jobbat Horst urnál!

— Horst? Sose hallottam ezt a nevet.

— Oh, nagyon distinguált ur: nyugalmazott kapitány, aki egész nap egyebet se tesz, mint a kezét a hátán összekulcsolja és sétál... Ez lesz a legalkalmasabb; diszkret, már nem könnyelmű ifjú; de azért még mindig csinos ember; jómodoru és udvarias. Jessy nagyság, maradjunk emél.

Feiglbaumné másnap elhozta Horst ur aczkéjét: teljes felszerelésben, tábori övvel és szolgálati éremmel. A fotográfiai egy összevont szemöldökű, harcias bajszu ur nézegette szigoruan a fényképész kassirozott vicszését. Jessy helybenhagyólag bólintott s pár nap mulva alkalma volt Horst ural személynesen megismerkedni. Valóságban a nyugalmazott kapitány nem volt ugyan tökéletesen olyan, mint képen, mert furcsa szabásu szakettet és bokában sajátjagszan szük nadrágot viselt, azonfelül kecskeszakállat is eresztett, de azért elég jól festett s meglepte Jessyt terépméretét és reglement tudományával, ami az öreg tábornokból, úgy látszik, hiányzott. Bemutakozásnál egy csomó olcsó rezedát s egy üres aranygyűrűt nyújtott át Jessynek, aki

Ez a tisztas öreg dáma a házi zsidó szerepét töltötte be nála. Ő vásárolta a ruhát és ékszereit, ő látta el, ha kellett, apró kölcsönökkel s mindenekelelt egy egy viláros élet küzdelmeiben kipróbált tanácsokkal.

— Terka néni, — szolt rá elhatározottan, — tudja-e, hogy én még soha se életben önzetlenül nem szerettem? Sohasem. Feiglbaumné megrázta közös sztrike fejét.

Nem is próbálja, nagyság, csak rosza vezet az. Láss, én híres lütművész voltam, mikor megismertem Feiglbaumot Belcszerettem és ellazgytam művészetem színhelyét. Mi volt a vége? Feiglbaum elvett a pénzemel s aztán kitétte a szürömet.

Jessy dacosan rázta meg a fejét.

— Így akarom, tehát ne szaporítsuk a szót.

Az öreg asszonyság megbizczentette kontyát: tudta, hogy amit Jessy a fejébe vesz, annak török-szakad, meg kell lennie. Így kívánt meg egyszer egy pár majmot s neki Palermóba kellett utazni értük.

Engedje meg legalább nagyság, hogy egy kicsit gondolkozzam, vetette ellen s összerincszolta ravasz homlokát. Illt volna Vass főhadnagy, de az dicsekvő természetű s hőlnap az egész város tudná... továbbá meg lehetne próbálni Perjesít, a hősszerelmest, de az egész nap a szin-

magyarázatban, hogy ezek a körülmények voltak az egységes magyar nemzeti állam kialakulásának akadályai. Nem valami egyéb okot, mindenben érzhető hatást kell keresnünk, valami minden téren érvényesülő nagy befolyást kell számbavennünk, mert nemzeti szerezéseink csak időnkint voltak s káros következményeiket a nemzet kiveherthette.

A mohácsi vész után az ország ketté szakadt. Amikor ez az állapot megszűnt, a magyar állam akkor sem lett sem nemzeti, se egységes. Megszűnt a török vezedelem is, még sem mutatkozott sem török, sem haladás a nemzeti egység felé. Következtek újabb rázkódások de ezek szintén se nem segítettek elő, se nem gátolták az egységességet.

Alig kell egyet, kettőt visszafordítanunk a történelem lapjain, megtaláljuk annak a döntő változásnak a feljegyzését, amikor a régi, rendi alkotmány helyébe új rendszerű lépett. Ha eddig lehetett, vagy volt akadálya az egységes magyar nemzeti állam megalakulásának, ezután már nem lehetett, mert nemcsak a lehetőség és számláló eszközök van meg ennek, hanem a haladás, második ezredév biztosítása meg is követelt ezt És mégis, a nemzeti, egység, a nemzeti állam még mindig csak terv s a jövő zenéje?

Miért? A történelem eseményeiben volt az akadály? Sőt ezek megkövetelték volna? A nemzet török szerepe lett volna a gát? Ez épen csak úgy lett volna könnyen elhordozható, ha már akkor egységes állam lettünk volna. Hogyan van hát az, hogy míg más nemzetek mindenhol nem cseréves, de száz éves fenállás mellett is egységessé, nemzetivé tudtak lenni, a magyar e tekintetben az ezer elmúlt év fordulópontjától kezdve elveszté azt a nemzeti s azt az egységes jellegét, amelyről már birt?

Oda térünk vissza, ahol az okok kutatását kezdtük: valami minden téren érvényesülő hatalomnak, valami folyton ellenfelesen működő politikának kellett lenni, ami ennekora történelmi nagy követelménynek végleges nemzeti kilörzésnek megvalósulását gátolta.

Ez az ellenkező hatalam és politika nem lehet más, mint a Habsburgok régi, de ma is az ősi nyomon haladó politikája.

Ennek, két látszólag ellentétes alapelve volt és van. Az egyik divide et impera. Ez törte szét a magyar állam egységességét, ez gátolta a természetszerűen önként kiformálódó nemzeti egység létrejöttét. A másik alapelv: a Habsburgi uralkodó, alatti országok, tartományok olvadjanak össze összbirodalomná.

Ez a két elv tette lehetetlenné az önálló magyar független életét, fejlődését, mert ez alkalmazta a kolónia elméletét, ez gátolta meg a magyar kormányzatot, a magyar nemzeti hadsereget s a közgazdasági fejlődést.

Amint természetes tehát az, hogy államunk már a második ezredévbe lépett és „sem egységes, nemzeti, — épen ugy csakis természetellenes okoknak, külső, erőszakos, ellentétes behatásoknak tulajdonítanunk ezt.

Csábító a gondolat, hogy ha a két jelzett alapelv ma is fennáll, akkor ugy a jelenre, mint a közélförve nézve is azonnal lehetetlenségnek mondjuk az egységes magyar nemzeti állam kiépítését, de hagyjuk ezt későbbre.

Ezt a tesztű fájdalmas konzekvenciát inkább akkor mondjuk ki, vagy ha lehet kerüljük el, amikor végigszemléljük a Habsburgi politika elveinek hatását, érvényesülését a multban s a jelenben.

Nagyon sokszor felpanaszolták, ugy a multban, mint a jelenben, hogy a Habsburg-inasztia nem tudott és nem akart a nemzeté válni, soha meg nem értele a magyar nemzet lelkiéletét, vagy talán nagyon is megértette, de feltöle és nem tudott vele együtt érezni.

Ezt ugyan szerezésségünknek mondhatjuk, de a Habsburgok világlatlan állásából, aspirációjából meg tudjuk magyarázni. Magyarország csak egy volt a többi korona közül s keleti felvérsénél fogva nem lehetett a legfontosabb s a vezető szerepet vivő. Épen ezért előtérbe helyezése megdöntötte volna a nagyhatalmi politika érdekeit. Attól a perctől fogva, mikor Magyarország a Habsburgok uralma alá jutott, ez lehetett a török vezedelem miatt egész birodalmuk kulcsa, de nem lehetett központja. Ez azonban még korántsem jelenti azt, hogy helyes, igazságos lett volna Magyarország önállóságának elmozdítása, a tartományok közé szándékolt súlyosítása; sőt ellenkezőleg.

Éppen mert Magyarország volt birodalmuk védőfalja a török ellen, ezt kellett volna megerősíteni. De nem tették; sem akkor, midőn még az ország államú csatát volt sem akkor, mikor már külső egységet visszanyert, hanem akkor kezdtek csak igazán alkalmazni a divide et impera elvet, a látszólagos megerősítés színe alatt. Meg is volt reá a külső indok. Néptelen, kietlen pusztaság volt az ország nagy része. Ezt be kellett telepíteni lakossággal, munkás kezekkel. Senki sem tagadhatja, hogy ez szükséges és helyes volt, csak az a mód, ahogyan végrehajtották volt nemzetellenes és a divide et impera alapuló. Mert hová telepítettek? Körös körül az ország széleire, úgy, hogy a törzsökös magyar faj nyerge asszimiláló képességét, jobban mondva a magyar faji, nemzetiességi ellentét, megérthette s a betelepítettek közt volt, megérthetjük, miért nem szakadt meg még máig sem ez a nemzetiességi gyűrű. A divide-etv találon érvényesült s azt a céll szolgálja ma is, a melyre való tekintettel a Habsburgok századokkal előbb alkalmazták: Magyarországának nem lehet egységes, nemzeti lakossága. Külsőleg mutathatja az egységet, de belsőleg nincsen meg.

Ennek a végzetesen káros elvnek magyar részről való segítsége volt egy a multban, mint a jelenben a képtelenül elhibázott, valósággal egyinköz nemzetiességi politika. Ennek véget kell vetni, mielőbb céltudatos, érvényes nemzetiességi politikával, meli amíg ennek révén nem haladunk a nemzetiességi egység felé, addig a divide-etv álka rajunk il s jövendő egységünk és augságunk alapját meg nem vehetjük.

A Habsburgok másik politikai alapelve, amelyet céltudatosan érvényesítettek a legnagyobb dolgokban, úgy, mint a legjelenteklenebb intézkedésekben, amittől el nem tértek soha s amit, ki tudja mikor fogunk végre feladni: az összbirodalom megalkotása.

Csodálatos, hogy amikor a politikai viszonyok lehetővé tették, azelőtt kétszáz évvel ennek a nagy tervnek nyílt, erőteljes végrehajtását, bár ugyanakkor az uralkodóház válság előtt állt, mert féltárga kitalálóban volt, milyen elmésen örökök meg érdekeiket a Habsburgok s fejlesztették tevéket a pragmatika szankció megalkotásával. Ezzel egy csapásra bizo-

meghatva vette át a holmikát. — Ez tehát az önzetlen szerelem, — újjonati föl lehetek, látván, hogy a gyűrt két forintot ér s neki mégis az újdonság örömeit szerze meg. Egyébként is mindig megértették egymást: Horst ur volt olyan őszinte, hogy bevalotta, miszerint felesége van, Jessy pedig, hogy az öreg tábornokhoz fűzik némi lánczok. A tábornok szóra a kapitány haptákba vágódott s csak hosszabb idő után volt megindítható, de később visszanyerte öntudatát s kellemesen csevegett el puldija ügyességéről.

Jessy nagyon meg volt elégedve a bemutatkozással s respoó szívvel engedte át magát az új érzésnek. Rendesen este hatkor találkoztak az iparcarnok mögött s aztán elstáltak az omnibusz-állomásra s vissza. Horst ur ezt az időt rendesen arra használta föl, hogy Jessyvel a patkolástan, a taktika és a geográfia köréből vett bizalmasabb részleteket megismertesse. Egy hónap mulva a leány sikerrel jeletkezhetett volna a „Mindenki lehet önkéntes” című harcászati iskola képesítő vizsgájára. Hogy azonban igazságtalan ne legyen, barátságunknak voltak bizalmasabb részletei is, így a kapitány néha megcsókolta a leány kezét, sőt a haját is, Jessy pedig nyolcz oldalas leveleket írkált, melyekben Blüchemek s Romeonak nevezte barátját.

Igy ment ez néhány hélig s Jessy fenéggel élvezte a titkos szerelem minden édességét. E szórakozások a következők

voltak: döcögős konfilion menni a találkára és vissza, küllelki macskaszagzelebutjokban hideg felvágottal vacsorálni, retentences pocsoltyákban sétálgatni, minék következménye örökös nátha volt, folyton remegni, hogy valaki ráismer s közben hallgatni a ligeli csirkfogók ötletes, de éppen nem finom megjegyzéseit. Jessy hősiesen küzdött a kellemetlenségek ellen; de mikor egy éjjel az ezetes disznósajtól, melyet a „Zöld vadász”-nál ettek, hatalmas hidegfelést kapott, némileg családva kereste ez állapotban a gyönyörítéseket. Nem sokkal több öröme volt abban, hogy egy ízben a ligetben posztoló rendőr gyanus alakokat sejtven bennük, igazolására sőtöltötte fel őket s az se vigasztalta meg, hogy a kapitány bajusza egy rendkívül esős napon szint váltott s zöldes-szürke mezben mutatta igaz valóját. A krónikus gyomorhaj nem kellemes dolog s így Jessy rosszkedve napról-napra öregbedett. Egyegy kirándulása valóságos Waterloo volt: a ruhája átázott, a nyaklánczát felopták, a komfortábilis nem elégedett meg a bérrel, az orra vörösré fagyott, a kalapja tönkre ment, a szája dohányzúli volt, a cipőjében víz bugyborékol. S ezalatt ottlton pulha kis fészékben vígan ropogott a fa s a sztrában édes orgonailat áradt... Jessy magányos perceiben kénytelen volt bevallani, hogy mi, idéz talán máskép is lehetne s az önzetlen szerelem mintha súlyosodni kezdene...

Amint egy reggel föltek, az előszobában heves szóváltást hallott. Még meg se botránkozhatott, mikor egy dult ábrázatu, furesca kalapu hölgy berohant és kezét csipőjére téve, így kiáltott rá:

— Igen, ön az a ledér nő, akivel az én Gusztin barátokoz? Igen? No, nagyon szép dolog kisasszonykám, mondhatom! Házas embereket elcsábítani, kiszípolozni őket, anyákat boldogtalanú tenni? Pfü! háromszor pfü!

— De asszonyom, — védekezett Jessy ijedten.

Senmi asszonyom, ismerjük már az efféle hölgyekkel! Családapakra vadászni, a bün fertőjébe huzni őket s aztán pisztolyt adni a kezükbe. Hohó! Ilyen könnyen nem megy a dolog. Majd a rendőrség fog önnel elszámolni. Szégyelje magát!

Ezzel sarikon fordult és fölföke egy utjába eső oszlopot, amelyen régi japán vázák állottak, elrohant.

Jessy kábultan nézett a furesca kalapos lörgetget után, aztán lassan összeszedte magát.

— Ez hát az önzetlen szerelem, mormogta maga elé és igen kellemetlenül érezte magát.

Föl és alá járt a szobában s aztán gyors ellátározással behitta a szobalendnyt.

— Ha a kapitány ur jönni látal, paracsolt rá, — szó nélkül dobd ki; szó nélkül: megérted?

Megkönnyebbült, mikor e szavakat kimondta; nem kell többet megzánia és

síjták a frónt behatárolt időre s az egy fő alatti osztálytalan birtoklás kimondásával nyíltan kijelölték a célt. Még csak az achilles sarkok, az arany bulla jus resistendi-jét kell ártatlanná tenni, ami hamaron meg is történik, s ellentétlenül megindulhat az *összbírodalom* összekovácsolásának munkája.

Igaz ugyan, hogy a pragmatika czankció becikkelyezésénél biztosíva van a magyar alkotmány megtartása, sőtellen épisége, — de mit ér ez, ha a jus resistendi feladása eleve lehetetlenné tette annak törvényszerű fegyveres védelmét?

Ettől az időtől fogva napról-napra nyomon kísérhetjük a történelemben, mint vezeti az uralkodó ház politikája Magyarországot kormányzati módja által ezt, az *összbírodalom* ölébe. Fokozatosan, lépésről-lépésre veszi el Magyarország az önállóságot alapfelteletét, ennek a kormányzatban, honvédelemben való szerveit. Annál is inkább teleték ezt, mert a monarchiának Magyarország az egyetlen része, amelyet nem lehetett fejedelmi parancsára tartománynyá slyesíteni, tehát az uralkodók minden erejüket, figyelmüket e cél elérésére fordíthatták.

A legelső nyilvánulása e törekvéseknek — érhető okokból — a hadügy területén, még akkorról, mikor a pragmatika szankció Magyarországon el sem volt fogadva. Mikor megalkotják az 1715. VII. törvényekkel s ez által az állandó hadsereget, egyetlen szó sines arról, hogy nálunk önálló magyar hadsereg létezhaj, sőt maga a törvény kül- és beföldelőköl alkotandóknak rendeli az állandó sereget.

Az, hogy a magyar országgyűlés így határozott, megérthetjük abból, hogy azon időig valamennyi hadsereg zsoldos, de nem nemzeti hadsereg volt, tehát precedens nem szolgáltatott irányadót. Az állandó hadsereg pedig lát fogalom s ebben sehogyan sinesen benne az, hogy nemzeti-e vagy sem? Ez csak maga az insititució, amely kereteinek betöltését sem így, sem úgy nem befolyásolta.

Ezért az állandó hadsereg ügyénél, mikor annak felállításánál a nemzeti jelleg, de maga az önállóság is, kérdésbe nem jöttek, a fejedeleme maradt annak eldöntése, magyar nemzeti legyen-e a magyok.

disznósajtot vacsorázna! Tízbe dobta a kapitányt úres gyűrűjét, levardi virágait, leveleit s mintán alapjában ajlatos természetű volt, hálát adott az Istennek, hogy megszabadította ettől a kellemetlenségől. Ez este volt hosszú idők óta először színházban, rakhatta fel sokat megcsodált gyémántjait s mutogathatta gyönyörű decollageát; előadás után pedig meleg szobában, kellemes társaságban vadat, halat s egyéb jó falatokat vacsorázott s aztán pulha hűtőn rohogott haza. Mi szép volt mindez! Az asszonyok irigykedve néztek utána, az urak mélyen lekapták kalapjukat, a szolgánep földig borult előtte s amerre járt, kényelem, udvariaság, tisztelet fogta körül. Mily kellemetlen lehet most az iparszornok mögötti baktáni és kocsonyát vacsorázni. Kéjcsen borzongott össze a coupé lágy selymén.

— Jöjjön fel még egy kicsit csevegni, barátom, — mosolygott háza előtt a tábornokra, akik ez a váratlan kegy elkápráztalt, — oly szép volt ez a mai nap s oly boldognak, oly végtelen boldognak érzem magamat. . .

A tábornok megpederte lavas bajszát s kellemes izgatottsággal kísérte fel Jessyt a lépcsőn.

— Milyen kedves leány, gondolta magában elégedetten s hogy szeret, hogy tud szeretni. . .

részéről insititált hadsereg, vagy többi tartományainak haderejével együtt képezzen egy „birodalmi” császári hadsereget. Ugy a pragmatika szankció birtoklási elvei, mint az *összbírodalmi* politika természet-szerűen s kizárólag nem állapíthattak meg más, mint császári hadsereget, együttes vederőt, amelytől magasabb elvek miatt kizárták a nemzeti jelleget.

Ebből a tendenciából következett egytelő az, hogy már nyolc év mulva hangzik a panasz: ninesenek magyar tisztek az állandó hadsereg magyar ezredeinél, másfelől az, hogy ez idő óta kétféle sas a jelvény és német a vezénylet. Elcinte szokásból, utánzásból, de az 1741-iki Hofgrigrath szabályzata után parancsból. Ekként lett birodalmi és osztrák hadsereg, melynek vezetőzője, nyelve, jelvénye nem magyar, bár csak egy részben is. Érdekes, hogy már ekkor hangzik az a panasz (1764), mely ma is jogos, hogy a ruházat anyaga s a lovak arányosan Magyarországon szereztessenek be.

Ezek után csak kérdésbe sem jöhet az, hogy vajjon volt-e, vagy miért nem volt önálló, független magyar haditanács, hiszen önálló magyar hadsereg sem volt, csak magyar ezredek voltak.

A hadügyi igazgatás legelőbb szerve a főhaditanács volt, ez dirigálta a hadi ügyeket, mint ma a közös hadügyminiszterium; tehát ebben elveszett a magyar hadi és honvédelmi ügyeknek intézésében való önállóság s még inkább a nemzeti jelleg.

A külügyi kormányzat, mióta Magyarország a Habsburgok alatt van, soha sem volt egy percig sem magyar, de ami több, azóta önálló külügy sinesen.

Ezért Magyarországának ninesen sem külügyi politikája, sem külön kormányzati szerve. Alá van rendelve a Habsburgi politikának s arra soka alkotmányos befolyást nem gyakorolhatott. Azt mondhatjuk, hogy az a külpolitika, melyet a Habsburgok folytattak, nem annyira birodalmi, annál kevésbé magyar, hanem egyszerűen családi politika.

On lehetek a corpus jurisban azok a törvények, melyek elrendelik, hogy az ország tudta és beleegyezése nélkül a király háborút nem indíthat, (sőt amelyek rendelkez, hogy magyar követek is legyenek alkalmazva), mégis mindig csak az a kérdés a háborúknál, ad-e nemmi pénz-és veradót a magyar országgyűlés?

Legyen-e háboru, kívül, miért, ezt töle soha nem kérdezték. Ez az önállótlan-ságunk legerősebb bizonyítéka. Így csak tartománytal lehet elbánni.

Egy ideig minden törvény nélkül intézte az uralkodó a külügyet a maga tetszése szerint, am az 1741. XI. törvényekkel elismeri az osztrák birodalom hatóságát úgy erre, mint a legfontosabb ügyekre nézve s ezzel magyar törvénytelőn megpecsételve Magyarország alárendelt, másodlagos szerepe és jellege.

A belügyi igazgatás is ilyen alárendelt jellegű. Önálló magyar miniszterium nines. Az 1724-ben felállított helytartótanács nem kormányzó hatóság, csak közvetítő és tanácsoltó bizottság.

Ki intézi tehát az ország kormányzását?

Egy ideig az osztrák államminiszterium majd 1760-on túl az osztrák Staatsrath, melyet Mária Terézia állított fel. Ennek csak II. József idejében lesznek magyar tagjai. A Staatsrathnak vannak alárendelve később a magyar és erdélyi kancellárok is. Az, hogy egy ideig Staatsrath, a birodalmi kormányzótanács, neve majd negyven év mulva Staats- és Comlerenc miniszterium, ez semmit sem változtat, sem a magyarság alárendelt, tartományi helyzetén, sem a bé si udvar kormányzati rendszerén. Nem egyszer, okulva a lapaszatlatokon, követelte a magyar országgyűlés, hogy a magyar ügyek intézése a helytan hatóságára bizassék, vagy, hogy a helytartótanács, a kancellária s az udvari kamara egyenesen a királynak

legyen alárendelve, mindhiába, Magyarország kormányzata annyira bele van kapcsolva a birodalomba, hogy annak hatása alól kimenekülni nem tud. Magyarországot ekkor már tényleg tartománynak tekintik s úgy is bánnak vele.

Idegen volt az uralkodó, családi a kül- és belpolitika, birodalmi a kormányzat, a hadsereg, hazánk helyzete tartományi s ki gondolhatná, hogy ilyen körülmények között csak szó is lehetett volna az egységes magyar nemzeti állam fejlesztéséről vagy kiépítéséről? Sőt ellenkezőleg, folyton több és több azoknak a száznaknak a száma, melyek az országot a Gesammtmonarchiához lázik s egyre több a rál, az akadály, mely a nemzeti, egységes fejlődés útjában áll.

Találón jellemzi az ország alárendelt helyzetét, hogy Mária Terézia megköveteli hogy ne nevezékek a magyar országgyűlést előtte Reichstagnak, hanem csak Landstagnak.

Ennél világosabb proklamálása Magyarország tartományi helyzetének és rendeltetésének nem lehet.

Az egységes nemzeti fejlődés áldozatá lett a családi politika irányzatának. Nem lehetett Magyarország önálló, tehát nem lehet egységes állam sem.

Ez a multnak a képe. Milyen a közel multé s a jelené? hiszen Magyarország a mult század közepén olyan átalakuláson ment át, hogy annak okvetlenül meg kell látsania az egységes nemzeti állam kialakításának tervén, annak lehetőbbé kell azt tenni.

Önálló-e ma Magyarország? Teljesen nem, mert sem az 1848-diki, sem az 1867-diki berendezés nem szerzett önálló külügyet, önálló hadsereget, önálló vámterületet. Csak közeledünk a célfelé, de még messze vagyunk töle, mert a teljes önállóság külső bizonyosság mégis hiányoznak. Mikor azonban ezek a nagy átalakulások történtek, ugyan mi akadályok volt annak, hogy Magyarország a teljes önállóságot megnyerje külsőleg is mint bensőleg? Tagadhatatlanul az, hogy az *összbírodalom* theoriája még fenáll és viszonyainkra döntő befolyással van. Miért nem lehet akkor, ha ez nem így van, külön magyar vámterület, külön kereskedelmi képviselet? Azt mondják nekünk jobb a közösség. De miért nem fejlődött annyira közgazdaságunk, hogy mindenké megértsenek tarisa az önállóságra? Mert az *összbírodalom* munka felosztása ez: Ausztria legyen iparosállam, Magyarország pedig földművelő s legyenek egymás piaca kölcsönösen.

És erősödjék bár meg a magyar ipar annyira, hogy egyetlen ember se aggodhassék jövője felett, ha önálló lenne vámterületünk, miért nem következhetik ez be akkor sem? Mert az *összbírodalom* külső látszata ezt meg nem terheli, mert az udvar politikájába ez a pont felvéve ninesen. Ugyanezeket mondhatjuk az önálló magyar hadseregről s a többi közös ügyről is. Ahol az 1867-iki kiegyezés „célszerűség” szempontokat hangoztat, meggyőződhetünk arról, hogy ez nem más, mint az *összbírodalmi* politika, mely legyen bármily lejár, túltel, meghalni nem tud, mert — nem engedni meghalni a hagyomány. S ha azt kérdeztük, lehet-e egységes a magyar állam? Erre kérdéssel felelhetünk. Elmerült-e már az étel tengerrebe a divide et impera elv? Bizony nem s hatása megérzik a folyton megszokódó nemzetiségi igazságtalan panaszkodásaiban.

Lehet-e, lát egységes ez az ország, míg erejével, sorsával kizárólag maga nem rendelkezik? Feltehető a lázongó, hitetlen nemzetiségekkel szemben úgy, mint minden tekintetben önálló állam? Még nem. Halatban, messze megérző rázkodásnak s kitudja, milyen váltakozásnak kell még bekövetkeznie, hogy a hagyományok, régi Habsburgi politika újjászüléssék.

Ne várjuk azt, hogy nemzeti legyen, de lenne bár új, mert reánk nézve az ju-

lás helye Ink javulását jelenti. Az utulaból, al r lesz, akár nem, ki kell warudnia a div de t imperának, mert e r illet Magyar szág egységes és nemzeti ál) in nem: leh a solia; de el kell maradnia, mi a reggeli a sötétségnek, az összbirodalom ábráidjának is mert amig ez ki-sért és kísérletezik, Magyarország teljesen önálló nem lehet.

Változtak az idők, a körülmények. És a hogyan Magyarország helyzetének, belső és külső államiságának változnie kell, azaz hogy egységes nemzeti kell lennie, úgy változnie kell a régi Habsburgi politikának is, változnie kell pedig olyamiformán, hogy az egységes magyar nemzeti állam megvalósulását elősegítse. Ma már az összbirodalom hű ábránd, — feloldozzák-e ezért koronáikat a Habsburgok? A mai rendszer mellett a Habsburgok országai, tartományai nem hogy összelornának, de még széthullanak, mert nincsen erős, egységes központjuk, magyuk. Ezt a hiányt pótolni van li-vatva az egységes magyar nemzeti állam. Ha ez kiépül, a Habsburgok hosszú időre biztosították trónjukat.

M. K.

HIREK.

Kinevezések. A király dr. Beszter-cy István székelyudvarhelyi járásbírósgát alje-gy-zőt a gyergyószentmiklósi járásbíró-sághoz albíróvá nevezte ki. — Az igazságügy-miniszter Dóczy Bálint csikszerezdai jogakor-nokot a dévai törvényszékhez alje-gy-zővé nevezte ki. — Az igazságügyminiszter Ambrus Lajos díjnyokot a csikszentmártoni járás-bíró-sághoz végrehajtóvá nevezte ki.

Áthelyezés. A király Dobos Andras verscei és Ifj. Vattay József gyergyószent-miklósi járásbírósgát albírónak kölcsönös áthelyezését megengedte.

Székely mentés. Ez a kifejezés csak frázis minden tartalom és különböző jelentség nélkül. A hírlapoknak szinte állandó témájává lett az ugynevezett székelymen-tési actio, van székely kirendeltség, minde-nütt erről beszélnek, a miniszterek nagy hang-on hirdetik a székelynép iránti jóakar-ukat, de amikor tenni kell, a székelytől bántanak a legmótosabban. Csikszentgyörgy község a határában levő vízmosás helyek megköltésére a kormányhoz tnyegesen fűzta dugványok adományozásáért folyamodott. A földmivélsési miniszter 2000 db. dugvány küldését cirendelte ugyan, azonban csupán a szállítási és csomagolási költség utánvé-tellel. Jellemző példája ez a székely-mentésnek. A miniszter olyan székelyből, hogy a dugványok szállítási költségeit meg-fizeteti a községgel. De azért a statisztikai kimutatásban úgy fogják feltüntetni odafent a dolgot, hogy a nagyméltósága földmivélsé-gyi miniszter ut ismét megmentett egy székely községet a végpusztulástól.

Fizetés halasztása. Az 1899-iki évi tlapocai község alkalmából a kormány annak idején 20000 korona kamat mentes kölcsönt nyújtott a károsultak részére. A lakosság nemrég a kölcsön visszafizetésére adott ha-táridő meghosszabbítása iránt folyamodott a helyigminiszterhez, aki engedélyezett is 10 évi halasztást olyképen, hogy a kölcsön-ből minden évben 2000 korona törlesztő dő lesz, 10 évtel alatt tehát az egész összeg vissza lesz fizetve.

Bérmakörút. A gűpsök ut ő méltó-sága ez idén a kászoni cserpesi kerület plebániáit fogja hivatalosan meglátogatni és azokban a bérmálás szentségét a hívek között kiosztani. A sorrend a következő lesz: Május 16-án érkezik Kászonyjakabfal-vára, hol másnap délelőt bérmál, 18-án Nagy-kászomban, 19-én Kászonyjafalu-an, 21-én Kozmáson bérmál s délután Iskolá-t látogat, 23-án, Lázárfalván, 24-én Tusná-don, 26-én Tusnádujfaluban, 26-án Verebe-

sen, 27-én Csátószegen bérmál és iskolát látogat, 28-án Szeñtsimonon, 29, 30-án Szeñtiműren, 31-én Szeñtkirályon, június 1-én és 2-án Szeñtmártonon, 3. és 4-én Szeñtgyörgyön, 5. és 6-án Menaságon, 7-én Műndszenten, 8-án Szeñtleleken bérmál, homai Somlyóra utazik és 10-én a tanuló ifjuság bérmálását folytatja, azt 12-én Szereda városban bevégezi.

A székely iparkamara közgyűlése. Látogatott teljes állés volt a mult héten a marosvásárhelyi kereskedelmi iparkama-rának. — Előök közlések során örömmel vették tudomásul, hogy a kereskedelmi m. kir. miniszter a székely ipar teljesítésé-ért jából Borhai Ferenc baróti asztalosnak egy kézi fűrd-vésőgépet, Sölyom Gyula ugyanod. való cipőfőtalpszeg gyárosnak tíz-zer korona segélyt és a marosvásárhelyi ipari hitelszövetkezet timár szakas. sportjának egy unió bórhaót és egy cserőrlő gép mellett 600 korona berendezési segélyt ad-mányozott gépeket, mint hogy a kiköött feltételeknek megfelelt, végleg tulajdonába bocsátotta. A tárgysorozat rendjén helyes-lőleg vételet tudomásul, hogy a kamara felsőbb megkeresésre kerülte összes hízi-iparosainak, valamint azok termékeinek jegy-zékbe foglalásán dolgozik. Hozzájárult a gyűlés a keres. osztály ajánlatához, mely szerint a hadsereg élelmezésére vonatkozó szállítási feltételeket módosítani kívánja. Tudomásul vette, hogy a közös hadsereg 1905. évi lóbbeli szükségleteiből székely kisiparo-soknak 7830 pár elkészítésére adott meg-bizást. Elszámolt a kamara a mult évben külföldi tanulmányra küldött két székely-földi iparossegéd tanulmányi eredményével s elhatározta, hogy e tárgyban a keres. kormányhoz jelentést terjeszt. Tudomásul vette, hogy az ipari munkások szorgalmá-nak elismerésére rendszeresített jutalmak közül a kereskedelmi kormány négy 100 koronás jutalmat Elekes Sándor maros-vásárhelyi csizmakészítő, Lucze Lajos székely-udvarhelyi csizmakészítő segédeknek ad-mányozott. A mult év őszén rendezett kerületi segéd- és tanonez-munkakiállítás számadásának jóváhagyását, valamint 2000 korona államségélynek a kereskedelmi kor-mány által történt kiutalását a teljes állés azon határozattal vette tudomásul, hogy a kiállítás olckveleket a pénzüjalmakkal együtt helyben egy munkaszüneti napon ünnepély keretében ossza ki, vidéken pedig a kiosztással levelező vagy kúllaújait bizza meg. Elfogadta és jóváhagyta a teljes állés az 1904. évi zárszámadásokkal. Elhatározta, hogy a társas czégek adójából a czégtulaj-donosok kamari tagok elküldésére iránt lé-péseket tesz. Az államsutasé igazgatási szervezetének küszöbön levő módosítása alkalmából lekéri a kereskedelmi kormány reformtervezetét, hogy a módosításhoz ja-vaslatot tegyen. Pártoló telterjesztéssel ha-mogatta Parajd és Szovata telefonnal való összekapcsolása, valamint a sövidék posta-forgalmának rendezése tárgyában a parajdi község társaság kérését. A fogyasztási szö-vevényeket boltjában rendezett pálinkamé-rés, illetve korsunázásra a pénzügyigazta-ságok figyelmét felhívja. Felmerült vissza-élések alkalmával új Maros-Vásárhely ta-nácsához, hogy az új tarifát nyomossa ki és hozza a közönség tudomására. A brassói kamara felhívására a határszéli forgalom számára az utlevél-ügy kezelésében a régi állapot visszaállítását kérelmezi. Pártolja Homoród-Oklánd azon kérését, hogy hely-vásárait nem helyben lakó iparosok is jár-hassák, ellenben Bene község vásárainak szaporításához nem járul hozzá. Tárnyalja végül és ajánlattal támogatja a kamara az állami támogatásért beérkezett folyamo-dásokat.

Zongora tulajdonosok figyelmébe. Schmiéd, marosvásárléki zongoragyáros a jövő héti folyamán városunkba érkezik, mely alkalommal mindennemű zongorajavítási,

átalakítást, hangolást elvállal, valamint régi zongorákat újakkal cseréi ki; előjegyzéseket lapunk kiadónivalata is elfogad.

Szakértekezet. Az „Erdélyi Gazdasági Bank” a Magyar telepítő és Parellezó Bank felkérésére júlyó hó 16-án, d. 11 órákor, saját irodahelyiségében (Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz. 1. em.) szakértekezetet tar-tott a melynek tárgyát a következő kérdé-sek képezték. Mily módon volna a telepítő és parellézó bank működése az erdélyrészi magyar nemzeti bírtok politika szolgálatába állítható? 2. Mily módon volna e bank közreműködésének segítségével megokulályoz-ható, hogy az erdélyi magyar föld idereg-né kezébe jusszon? 3. Miképpen lehetne e bank közreműködésének igénybe vételével az er-délyrészi nemzetiségi pénzüjzetek műkö-dését ellensúlyozni? 4. Az erdélyi hazarész mely vidékein forogna fenn egyszéges bírtokföldarabolási műveletek lehetősége? 5. Mely szervezet volna a bank működésének támogatására és lehetőve vételére alkotandó vagy felhasználható? 6. Mily úton volna engedélyezhető a bank terbe vétel akciója a közgazdasági, pénzügyi és nemzeti szempontok merlegelésével megindítandó.

Halálozás. Szóke Mózes, csikszent-királyi bírtokos f. hó 16-án életének 65-ik évében meghalt. Temetés 19-ikén volt. Családjá és magyszámú rokonsága gyászolja.

A petróleum olcsóbbodása. A magyar-oszták petróleum-kartel a petróleum árat, mint a „Magyar Kereskedők Lapja” jelenti, meternásankint 2 kor. 50 fillérrel leszállít-ta, emelöfoga tehát kilátásunk lehet arra, hogy a petróleum valamivel olcsóbb lesz.

Felvétel a nagyszabeni gyalogsági had-pártól iskolába. A nagyszabeni hadaproskola 1-60 évfolyamára az 1905/06-iki tanév kezde-tével (szeptember hó közepe körül) kb. 30—40 testileg alkalmas újn vételet fel, aki é. é. szeptember 1-jével 14-ik életkorát már elérte, a 17-ikét pedig még át nem lépte, hajlammal bír a katonai pályra iránt és valamely közép vagy polgári iskola négy alsó osztályát lega-labb „elégéges” sikerrel végezte. A felvételi szabályok), a melyek a felvételi vizsúra és a kérvények szerkesztésére nézve bővebben nyilatkoznak, 45 fillér beklésle után a hal-aproskolánál kaphatók. Felvételi kérvények esakis az 1904/1905. évi végbízonnyitvány-nyúl, legkésőbbben még é. é. július hó 12-ig az iskola parancsnokságánál nyujtandók be. Ismételési vizsúra esetere a jelöltnek ideiglenes bizonynyitványt kell beadni. Hiányosan lesze-relt, épen a határidő felteltére beérkező kérvények nem vehetők figyelmbe. Megjegyez-tetik, hogy a magyar állami alapítványi díj-mentes helyek elnyerésére ezlező pályázati folyamodványok a honvédelmi miniszterium-hoz adandók be és pedig az ezen miniszte-rium által már kibocsátott és a hivatalos lap-ban (Budapesti Közlöny) is közzétett „Pályá-zási Feltételek” ben meghatározott korábbi határidőn belül, t. i. június 15-éig.

Szülők figyelmébe. A „Kolozsvári Közép-iskola” Tanárjelöltek segélyző egyesülete” a szülők beces figyelmébe ajánlja, hogyha gyermekeik mellé nevelőre, korrepetitornyan szülkegték, egy a javadalmazás és feltöltés levélben forduljanak az Egyesülethez (Kolozs-vár, Egyetem.) mely leül szeretes és szak-értést nevelővel fog gondoskodni s a kátev-tést díjtalanul végzi. Vajha a szülők minél többszür nyujtónának alkalmat, hogy gyerme-

HIRDETÉSEK

olcsó díjzabás mellett felvételeink a

KIADÓHIVATALBAN.

Meghívó.

A csiktusnádi gyógyfürdő Bir-tokosai szövetkezetének Tusnádfür-dőn a gyógycsarnokban 1905. má-jus hó 7-én d. e. 9 órakor tartandó

Rendes közgyűlésre.

TÁRGYSOROZAT.

1. Az 1904. évi mérleg, vesztesség és nyereség számla előterjesztése.
2. A felügyelő bizottság jelentése és az igazgatóság és felügyelő bizott-ságnak felmentvény megadása.
3. A szövetkezeli ügyészség jelen-tése a percek állásáról és a künlevő követelések fellajlásra körül tett intéz-kedésekről
4. Az alapszabály 24 §-a szerint 2%/o-os rovatlan kivételre.
5. A csornakázó tó és kioszk 1 esztelleg 3 évre árverés útján leendő bérléhadása.

Tusnádfürdő, 1905. április 18-án.

Mikó Bálint
szövetk. elnök

Haszonbérbe adás.

Csikbánkfalva községében a Fisák vízőn **kétjárgányu lisztelő malom és kétjárgányu fűrészes malom**, hozzá tar-tozó épületekkel haszonbérbe kiadó. Értekezhetni: Keresztes Gyula csik-szeredai lakosnál.

Szőlőlugast

Eltesztünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt meglehetősen sokan ily ház, melynek fala mellett a legeszközreli-gondozással feltelvezhető nem volna, ezonkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremek-kebb díszé, anélkül, hogy legkevésbéi helyet is elin-galán az egyébre használható részekről. Ez a leglá-thatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erc azonban nem minden szőlőfaj alkalmas chair mind kasszi teremésére, mert nagybősége in-gedmény is, termés nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt odlig. Hol igazának alkalmas fajokat il-letnek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőcés-telején a legkifűnőbb minőségű és más ólos szőlőkkel.

A fajok ismeretelére vonatkozó számos fény-nyomatot tartalmazó hírlínek ingyen és bérmentve küld-tek meg, aki címét egy levelező lapon találja. Bor-fajú szőlőfajtáink is meg ugy meművelésben kap-hatók lezállított árákon. Borok esztőlű fogadására 50 l. és felebbi olcsó árban és „Delaware” sima, il-teléhez és órából borminta.

Érmelléki első szőlőtrágyatelep Nagy-Kágya, Bihar megye.

Erzsébet királyné-sorsjegyek eladásván foglalkozó ügynökök

uszas jutalék kal felvételre: Ajánlatok intézendők
Fischer és Reisz
bankház 1-6
Budapest, Erzsébet-körút 9. szám

A REKLÁM.

Állandó, esszerit és ügyes reklámo-zás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az élető elemé.

Hogyan, hol és mikor bir-dethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóiban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál.

Tudósítós LEOPOLD GYULA szerkesztő, Budapest, VII. Erzsébet-körút 54.

ahol kiváló szakertelennel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnek hirdetéseket ésreklá-mókat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptrákrakban. Költségtetések és tervezetek ingyen!

ÉLŐ VIRÁGOK.

Minden alkalomra, ugymint el-jegyzési és egybekelési ünne-pélyekre díszes virágcsokrok, a közeledő husvétli ünnepekre szebbnél szebb mellicsokrok kaphatók BIRÓ DÉNES ven-déglősnél Csikszeredában.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmen-tesen küldünk egy próhát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszcs italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR látható ér, mint a világ minden szeszüződe a tartó-zkodásról, mert csalhatatlan ellen-szervecsot teszi az iszákosságnak a szeszcs hull. A COZA oly csalat-son és bizonyos hat, hogy azt fo-ltaság tartóvér, avagy gyermek agy-aránt az ivónak tudta nélkül ni-ltatja és az illető még csak nem is szűji, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békí-tette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szeszcs és borscsalomsággal meg-mentett, kik később józan polgárok és ügyes fia-lob-emberk lettek. Tömérdek fiatal embert a jó itra és szeszcsjéshoz segítőt és sok embertől életét számszú dűvel meghozaszabította.

Az intéset, mely a COZAPOR tulajdonosa, mind-nakomná, kik kívánják, egy próbandágot és egy kí-zásúnt írásmunkát kelt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy bárki is meggyőződésesen bízton bírásd. I. Kérésükölként, hogy az egészrege teljeszen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 37. sz. Vágya ki eszen szeszcsnyét és küldje meg az intésetnek (Levelek 25 fillér, levelezé-szapot 10 fillérre bérmentés-tenek).

COZA INSTITUTE (Dep. 1 37.) 62, Chancery Lane, London, Anglia.

UJDONSÁG!

LEGFINOMABB TAVASZI ÉS NYÁRI DIVATSZÖVETEKBEK.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség-nek szíves tudomására hozni, hogy a közeledő

TAVASZI ÉS NYÁRI IDÉNYRE

egész ínom **gyapju és kamgarn szövete-keket** igen előnyös árban szereztem be, melyek-ből egy öltönynek való szövetelet és minden hozzávalót igen jó minőségben, **10 forinttól 22 forintig** készséggel szolgálok. Mintákat vi-dékre is bérmentve küldök. — Felhívom egy-szersmind t. kartársaim figyelmét, hogy nálam mindenféle szabó kelleketekeket (szövet, bállés, zseb, gomib, lü, stb.) olcsón szerezhettek be.

Együttal kérem nagybecsű megrendelőimét, hogy megrendeléseikkal megfizeteni kegyesked-jenek és én iparkodni fogok továbbra is t. meg-rendelőimét becsülettel és pontosan kiszolgálni.

Teljes tisztelettel:

DÓCZY JÁNOS

férfiszabó, Csikszereda.

